

Welke HR-nieuwigheden werden ingevoerd door de programmawet van 30 mei 2026?

Beste lezer,

In haar akkoord van 31 januari 2025 kondigde de federale regering verschillende structurele hervormingen aan, met name op het vlak van de (para)fiscaliteit. Sindsdien wordt de uitvoering ervan geleidelijk verdergezet.

In dit kader werden reeds de programmawet van 18 juli 2025 en de wet van 18 december 2025 houdende diverse bepalingen aangenomen (waarvan de maatregelen werden besproken in onze [nieuwsbrief](#) van 4 augustus 2025 en onze [nieuwsbrief](#) van 15 december 2025).

Wij hebben ook, in onze afzonderlijke [nieuwsbrief](#) van 14 april 2026, de nieuwe meerwaardebelasting op financiële activa besproken.

In deze bijdrage richten wij ons op de belangrijkste (para)fiscale maatregelen die werden ingevoerd door de programmawet van 30 mei 2026.

Er worden evenwel nog andere hervormingen verwacht in de nabije toekomst. Daarbij gaat het met name om de aanpassing van de progressieve belastingschijven, de afschaffing van bepaalde fiscale voordelen, de invoering van een afzonderlijke belasting voor beroepsinkomsten van gepensioneerden en de uitbreiding van het (para)fiscale regime voor inkomsten uit auteursrechten tot IT-profielen. Wij komen hierop terug zodra de desbetreffende teksten door het Parlement zijn aangenomen.

Veel leesplezier !

INHOUDSTAFEL

1	Compensation & Benefits	2
2	Centenindex.....	10
3	Pensioenen	13
4	Bestrijding sociale fraude.....	14
5	Zelfstandigen	15

1 Compensation & Benefits

1.1 Fiscaliteit

1.1.1 Managementvennootschap

Managementvennootschappen vormen een vaak gebruikt instrument voor fiscale optimalisatie bij de opzet van remuneratiepakketten voor bedrijfsleiders. Wanneer zij beantwoorden aan de definitie van kleine vennootschappen, genieten de vennootschap en haar aandeelhouders fiscale voordelen.

Eenzijds kunnen deze entiteiten in de vennootschapsbelasting genieten van een verlaagd tarief van 20% op de eerste schijf van 100.000 EUR winst, in plaats van het standaardtarief van 25%.

Anderzijds maken mechanismen zoals de liquidatiereserve en het VVPRbis-stelsel het mogelijk om de belastingdruk te verlagen op dividenden die aan de aandeelhouders worden uitgekeerd en die normaal onderworpen zijn aan een roerende voorheffing van 30%.

De programmawet wijzigt dit voordeel echter door de fiscale druk op deze uitkeringen te verhogen: het effectieve tarief hierop stijgt van 15% naar 18%. De verhoging van de belastingtarieven van toepassing op dividenden afkomstig uit managementvennootschappen past in de wil van de regering om de fiscale aantrekkelijkheid die historisch met deze structuren gepaard ging, te verminderen.

a) Liquidatiereserve

Reserves aangelegd tot en met 30 december 2025: reserves die tot deze datum zijn aangelegd, blijven genieten van het vroegere stelsel, dat aanleiding geeft tot een globale belastingdruk van 13,64% bij uitkering na een termijn van 5 jaar te rekenen vanaf de aanleg van de reserve. Dit tarief bestaat uit een afzonderlijke aanslag van 10% bij de aanleg van de reserve, gevolgd door een roerende voorheffing van 5% op het saldo bij de uitkering (90%).

Intussen heeft de programmawet van 18 juli 2025 de mogelijkheid ingevoerd om deze wachttermijn te verkorten van 5 naar 3 jaar, in ruil voor een iets hogere effectieve globale belastingdruk, namelijk 15% (10% + 6,5%). De liquidatiereserves die zijn aangelegd voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2025 kunnen evenwel niet genieten van dit optionele stelsel, aangezien de programmawet de scharnierdatum voor de toepassing van het nieuwe belastingtarief vastlegt op 30 december 2025.

Reserves aangelegd vanaf 31 december 2025: voor nieuwe reserves die vanaf deze datum worden aangelegd, blijft enkel de wachttermijn van 3 jaar behouden (de termijn van 5 jaar wordt afgeschaft), met een globaal belastingtarief van 18% (10% bij de aanleg en 9,8% bij de uitkering).

Met andere woorden, reserves die worden aangelegd vanaf het boekjaar afgesloten op 31 december 2025 zijn bij elke latere uitkering onderworpen aan het tarief van 9,8%, zonder mogelijkheid om te genieten van de vroegere tarieven van 6,5% of 5%.

Bijgevolg zullen vennootschappen waarvan het boekjaar samenvalt met het kalenderjaar niet kunnen genieten van het tarief van 6,5%, aangezien hun reserves van het boekjaar afgesloten op 31 december 2025 automatisch onder het nieuwe stelsel van 9,8% vallen.

Daarnaast voert de programmawet ook een antimisbruikbepaling in voor vennootschappen die vanaf 24 november 2025, de datum van de bekendmaking van het regeerakkoord, hun afsluitdatum van het boekjaar zouden wijzigen om de toepassing van het nieuwe stelsel te omzeilen. Vennootschappen die de afsluiting van hun boekjaar kunstmatig zouden verschuiven met als doel hun reserves te laten vallen onder de categorie van reserves die niet aan het tarief van 9,8% zijn onderworpen, zullen dus niet kunnen genieten van de vroegere, gunstigere tarieven. In dat geval zal een tarief van roerende voorheffing van 9,8% van toepassing zijn, alsof de reserves onder het nieuwe stelsel waren aangelegd.

In geval van vereffening: er is geen inhouding van roerende voorheffing verschuldigd op de uitkeringen van deze reserves bij vereffening; enkel de afzonderlijke aanslag van 10% blijft van toepassing.

Een nieuwe antimisbruikbepaling beoogt evenwel misbruikconstructies tegen te gaan die erin bestaan een vennootschap te vereffenen, gevolgd door de oprichting binnen drie jaar van een gelijkaardige structuur met als enig doel de roerende voorheffing te vermijden, waarvan het tarief recent sterk is gestegen, namelijk van 5% naar 9,8%.

b) VVPRbis-stelsel

In tegenstelling tot de liquidatiereserve maakt het VVPRbis-stelsel het mogelijk om te genieten van een verlaagde roerende voorheffing indien de uitkering plaatsvindt vanaf de winstverdeling van het derde boekjaar na dat van de oprichting van de vennootschap. Dit stelsel is van toepassing op kleine vennootschappen die zijn opgericht vanaf 1 juli 2013.

Vóór de inwerkingtreding van de programmawet: Dividenden die worden uitgekeerd vanaf het derde boekjaar na de inbreng genieten van een verlaagd tarief van 15%.

Na de inwerkingtreding van de programmawet, dat wil zeggen vanaf 1 juli 2026: ditzelfde tarief wordt opgetrokken tot 18% voor uitkeringen vanaf het derde boekjaar na de inbreng.

c) Vergelijking

	Liquidatiereserve aangelegd tot 30.12.2025 Termijn van 5 jaar	Liquidatiereserve aangelegd tot 30.12.2025 Termijn van 3 jaar	Liquidatiereserve aangelegd vanaf 31.12.2025 Termijn van 3 jaar	VVPR-bis: uitkering vóór inwerkingtreding van de programmawet	VVPR-bis: uitkering vanaf inwerkingtreding van de programmawet
Winst	100.000,00 EUR	100.000,00 EUR	100.000,00 EUR	100.000,00 EUR	100.000,00 EUR
Vennootschapsbelasting (20%)	80.000,00 EUR	80.000,00 EUR	80.000,00 EUR	80.000,00 EUR	80.000,00 EUR
Afzonderlijke aanslag (10%)	72.727,27 EUR	72.727,27 EUR	72.727,27 EUR		
Uitkering	72.727,27 EUR	72.727,27 EUR	72.727,27 EUR	80.000,00 EUR	80.000,00 EUR
Roerende voorheffing	3.636,36 EUR	4.727,27 EUR	7.127,27 EUR	12.000,00 EUR	14.400,00 EUR
NETTO TOTAAL	69.090,91 EUR	68.000,00 EUR	65.600,00 EUR	68.000,00 EUR	65.600,00 EUR
Effectieve belastingdruk (%)	31 %	32 %	34 %	32 %	34 %

1.1.2 Vrijstelling doorstorting bedrijfsvoorheffing

a) Correctiefactor

De vrijstellingen van doorstorting van bedrijfsvoorheffing vormen een belangrijke fiscale hefboom voor werkgevers in België. Concreet laten zij de werkgever, die verplicht is bedrijfsvoorheffing in te houden op de bezoldigingen van zijn werknemers, toe om deze niet volledig door te storten aan de fiscale administratie.

De ingehouden bedrijfsvoorheffing vormt een voorschot op de uiteindelijke belasting van de werknemer, ook wanneer de werkgever gedeeltelijk is vrijgesteld van de doorstorting van de ingehouden voorheffing aan de fiscale administratie.

Het niet-doorgestorte bedrag vormt dus een rechtstreekse besparing voor de onderneming. De vrijstelling heeft daarentegen geen rechtstreekse impact in hoofde van de werknemers op wie zij van toepassing is.

Er bestaan verschillende stelsels naast elkaar, waarvan de meest gebruikte betrekking hebben op ploegen- of nachtarbeid, volcontinuuarbeid, onderzoek en ontwikkeling (O&O) en overuren.

Doorheen de jaren hebben deze vrijstellingen een aanzienlijke omvang aangenomen. Terwijl zij begin jaren 2000 een beperkte kost voor de overheidsfinanciën vertegenwoordigden, vormen zij vandaag voor de Belgische Staat een kost van meerdere miljarden euro's per jaar, die voortdurend toeneemt.

In die context heeft de regering beslist om de budgettaire impact van de vrijstellingen te beperken. Deze maatregel kadert in een ruimer beleid om de fiscale uitgaven van de Staat onder controle te houden.

De bestaande vrijstellingspercentages blijven formeel ongewijzigd. Er zal voortaan echter een correctiefactor worden toegepast op het totale bedrag van de vrijstellingen waarop een onderneming aanspraak kan maken.

De voorziene correctiepercentages zijn de volgende:

- 97% voor bezoldigingen betaald of toegekend in 2027;
- 93,35% voor bezoldigingen betaald of toegekend in 2028;
- 95,90% vanaf 2029.

Dit laatste percentage doet vermoeden dat de correctiefactor van 95,90% definitief zou kunnen zijn, bij gebrek aan een einddatum voor de toepassing van dit correctiepercentage.

Bij wijze van voorbeeld: een onderneming die op basis van de huidige regels aanvankelijk aanspraak kon maken op een vrijstelling van 100.000 EUR voor bezoldigingen betaald in 2027, zal daarvan na toepassing van de correctiefactor slechts 97.000 EUR kunnen behouden ($100.000 \times 97\%$).

b) Vrijstelling voor nachtarbeid

De programmawet brengt een wijziging aan in het stelsel van de vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing voor nachtarbeid. Tot nu toe definieerde het Wetboek van de inkomstenbelastingen nachtarbeid autonoom als prestaties verricht tussen 20 uur en 6 uur 's morgens, voor wat betreft de vrijstelling van bedrijfsvoorheffing voor nachtarbeid. Dit autonome tijdsvenster wordt verlaten: de programmawet verwijst voortaan naar de definitie van nachtarbeid zoals opgenomen in artikel 35, § 1, van de arbeidswet van 16 maart 1971.

Die verwijzing is evenwel niet louter formeel. Zij beoogt rekening te houden met de recente wijzigingen aan het arbeidsrechtelijke kader: in de distributiesector en de aanverwante sectoren werd het tijdsvenster dat als nachtarbeid wordt beschouwd, en aanleiding geeft tot een nachtpremie, voor nieuwe werknemers immers beperkt tot de periode van 23 uur tot 6 uur 's morgens.

Door de fiscale definitie van nachtarbeid te verankeren via een verwijzing naar de arbeidswet, wil de wetgever ervoor zorgen dat het stelsel van de vrijstelling van bedrijfsvoorheffing deze wettelijke evoluties automatisch zal volgen, zonder een discrepantie te creëren tussen de sociale en fiscale verplichtingen van de betrokken werkgevers. Deze wijziging dreigt ook de mogelijkheden om de vrijstelling van bedrijfsvoorheffing voor nachtarbeid toe te passen te beperken indien de tijdvakken die als nachtarbeid worden aangemerkt, worden ingeperkt.

Deze wijzigingen zijn van toepassing op bezoldigingen die vanaf 1 juni 2026 worden betaald of toegekend.

c) Vrijstelling voor de tewerkstelling van gelegenheidsarbeiders in de fruitteelt en de groenteteelt

In 2023 werd een vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing ingevoerd voor werkgevers die actief zijn in de sectoren van de fruitteelt en de groenteteelt.

Deze vrijstelling werd in 2025 echter door het Grondwettelijk Hof vernietigd, met terugwerkende kracht tot 1 januari 2024.

De programmawet voert voor deze werkgevers een nieuwe vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing in. Concreet bedraagt de vrijstelling 1,30 EUR per gepresteerd uur gelegenheidsarbeid in de fruitteelt of de groenteteelt.

Deze maatregel treedt in werking met uitwerking vanaf 1 januari 2026.

1.1.3 Auteursrechten

Onder bepaalde voorwaarden kwalificeren inkomsten uit auteursrechten als roerende inkomsten die belast worden aan een tarief van 15% tot een bepaald plafond (77.220 EUR voor inkomstenjaar 2026).

Naast dit gunstige belastingtarief konden begunstigen van auteursrechten tot op heden ook een voordelig kostenforfait aftrekken van de ontvangen auteursrechten, namelijk:

- een kostenforfait van 50% op de eerste schijf van 20.590 EUR aan auteursrechten (geïndexeerd bedrag voor het inkomstenjaar 2026); en
- een kostenforfait van 25% op de tweede schijf van auteursrechten tussen 20.590 EUR en 41.180 EUR (geïndexeerde bedragen voor het inkomstenjaar 2026).

In de praktijk wordt het belastbaar bedrag waarop het tarief van 15% wordt toegepast, berekend na aftrek van dit kostenforfait. Hierdoor komt de effectieve belastingdruk uiteindelijk neer op ongeveer 7,5% tot 12%.

De wetgever verengt nu echter het toepassingsgebied van de bestaande forfaitaire kostenafrek voor auteursrechten.

Voortaan kunnen enkel kunstenaars die beschikken over een gewone kunstwerkattest of een kunstwerkattest “plus” genieten van de forfaitaire kostenafrek. Kunstenaars die enkel beschikken over een “starter” kunstwerkattest, of die helemaal niet over een dergelijk attest beschikken, worden uitgesloten van de mogelijkheid om deze forfaitaire kosten af te trekken.

In gevallen waarin een “gekwalificeerde” kunstenaar ook inkomsten verwerft die betrekking hebben op een niet-erkende activiteit, zal de forfaitaire kostenaf trek enkel van toepassing zijn op de “gekwalificeerde” inkomsten.

Met deze wijziging wil de wetgever de toepassing van de forfaitaire kostenaf trek voorbehouden aan kunstenaars die een professionele artistieke activiteit uitoefenen.

Deze maatregel is van toepassing op inkomsten betaald of toegekend vanaf 1 januari 2026.

Voor auteursrechten die vóór de tiende dag na bekendmaking van deze wet in het Belgisch Staatsblad (i.e. vóór 11 juni 2026) werden toegekend of betaald, kunnen werkgevers nog rekening houden met het kostenforfait bij de berekening van de roerende voorheffing (waarbij een regularisatie kan plaatsvinden bij de definitieve belastingheffing van de werknemer). Voor auteursrechten die vanaf deze datum worden toegekend, zal met dit forfait echter geen rekening meer kunnen worden gehouden.

Tot slot wenst de regering ook de mogelijkheid te heropenen voor IT-profielen, die momenteel uitgesloten zijn van het gunstige fiscale regime voor auteursrechten. In een wetsontwerp dat op 17 december 2025 in de Kamer werd ingediend, wordt immers voorzien om IT-profielen vanaf 2026 opnieuw binnen het toepassingsgebied van het fiscale auteursrechtenregime te brengen. Deze wijziging is echter nog niet definitief en moet nog door het parlement worden goedgekeurd.

1.1.4 Taksen op de verzekeringsverrichtingen, op de effectenrekeningen en de kredietinstellingen

1. Jaarlijkse taks op de verzekeringsverrichtingen

Een verhoging van het belastingtarief wordt voorzien voor premies die vervallen vanaf 1 juli 2026.

Het tarief wordt gewijzigd naar 9,6% in plaats van 9,25%.

De wetgever voert daarnaast ook een antimisbruikbepaling in waarbij een strategische vervanging van verzekeringscontracten niet wordt aanvaard. Wie een bestaande polis vroegtijdig opzegt en vóór de tariefverhoging een sterk gelijkaardige nieuwe polis afsluit, blijft onderworpen aan het verhoogde tarief.

Deze verhoging zal onder meer van toepassing zijn op premies voor ziekte- of hospitalisatieverzekeringen die door werkgevers worden betaald ten voordele van hun personeel.

2. Jaarlijkse taks op de effectenrekeningen

Ook het belastingtarief van de jaarlijkse taks op de effectenrekeningen waarvan de gemiddelde waarde meer dan 1.000.000 EUR bedraagt tijdens een referentieperiode (doorgaans een periode van twaalf opeenvolgende maanden die begint op 1 oktober en eindigt op 30 september van het daaropvolgende jaar) wordt verhoogd.

Dit tarief wordt verdubbeld en bedraagt 0,30% voor de referentieperiodes die eindigen vanaf de datum van de bekendmaking van de wet in het Belgisch Staatsblad (i.e. op 1 juni 2026).

Aan de drempelvoorwaarde wordt er echter niets gewijzigd.

3. Jaarlijkse taks op de kredietinstellingen (de “bankentaks”)

De Programmawet bevat ook enkele wijzigingen aan de jaarlijkse taks op kredietinstellingen. Deze taks wordt berekend op basis van het gemiddelde bedrag van de schulden die een kredietinstelling heeft tegenover haar cliënteel.

Zo wordt onder meer het toepasselijke tarief verhoogd en worden een aantal technische aanpassingen ingevoerd met betrekking tot de berekening van de belastbare grondslag.

Deze wijzigingen, die voornamelijk relevant zijn voor de financiële sector zelf, zullen van toepassing zijn vanaf aanslagjaar 2027.

1.1.5 Tijdelijk belastingkrediet voor kosten voor woon-werkverkeer

In het kader van de stijging van de brandstofprijzen als gevolg van het conflict in het Midden-Oosten voert de wetgever een tijdelijke steunmaatregel in voor werkgevers: een belastingkrediet voor werkgevers die beslissen hun tussenkomst in de kosten voor het woon-werkverkeer van hun werknemers te verhogen.

Deze maatregel is opgenomen in de wet van 28 mei 2026 tot invoering van diverse maatregelen inzake energie.

Wie komt in aanmerking?

De maatregel is gericht op werkgevers uit de private sector die onderworpen zijn aan de cao-wet van 5 december 1968, alsook op bepaalde autonome overheidsbedrijven, namelijk Proximus, Bpost, Skeyes en HR Rail. Zij heeft enkel betrekking op verplaatsingen met een voertuig, de eigen wagen van de werknemer of een bedrijfswagen waarbij de werkgever de brandstof- of laadkosten niet ten laste neemt. Fietsen en fietsvergoedingen zijn uitdrukkelijk uitgesloten van het toepassingsgebied.

Welke periode?

Het belastingkrediet geldt voor woon-werkverplaatsingen die worden afgelegd tussen 1 mei en 31 juli 2026, voor zover de verhoogde vergoeding uiterlijk op 31 oktober 2026 wordt betaald of toegekend.

Hoe werkt het mechanisme?

De werkgever die de woon-werkvergoeding die hij momenteel toekent verhoogt, of die voor het eerst een dergelijke vergoeding invoert, geniet een belastingkrediet dat wordt berekend op basis van het aantal betrokken kilometers, vermenigvuldigd met het bedrag van de verhoging per kilometer, binnen de grens van het laagste bedrag tussen:

- 20% van de referentievergoeding, namelijk de bestaande vergoeding vóór de verhoging; of
- 10 cent per kilometer.

Wanneer tot dan toe geen vergoeding was voorzien, en de referentievergoeding dus 0 EUR bedraagt, wordt het belastingkrediet enkel toegekend wanneer de verhoging van de vergoeding voor woon-werkverplaatsingen minstens 10 cent per kilometer bedraagt. Het belastingkrediet wordt vervolgens berekend op 20% van de nieuw ingevoerde vergoeding, nog steeds begrensd tot 10 cent/km.

Voorbeeld 1:

Een werkgever kent momenteel geen enkele vergoeding toe voor woon-werkverplaatsingen met een eigen voertuig en beslist een vergoeding van 10 cent per kilometer toe te kennen. Er kan een belastingkrediet van 2 cent per kilometer worden toegekend (10 cent × 20%).

Voorbeeld 2:

Een werkgever kent momenteel 20 cent/km toe en beslist dit bedrag te verhogen tot 25 cent/km, dus een verhoging met 5 cent. Het belastingkrediet bedraagt 4 cent/km, namelijk 20% × 20 cent, aangezien 4 cent niet meer is dan 5 cent, de effectieve verhoging, en niet meer is dan 10 cent, het absolute plafond.

Na te leven voorwaarden

Er gelden verschillende voorwaarden:

- de verhoging moet schriftelijk worden vastgelegd. Dit kan via een cao, het arbeidsreglement, een individuele overeenkomst of een addendum, maar ook via een eenvoudige interne communicatie, zoals een e-mail, intranetbericht of vermelding op de loonfiche;
- de verhoging mag niet door een derde worden gecompenseerd;
- zij is niet van toepassing op verplaatsingen ten laste van een buitenlandse inrichting van de belastingplichtige;
- voor niet-inwoners wordt het krediet enkel toegekend voor verplaatsingen die drukken op inkomsten die in België belastbaar zijn;
- om het belastingkrediet te kunnen genieten, zal een afzonderlijk document bij de fiscale aangifte van de onderneming moeten worden gevoegd.

Fiscale gevolgen

In hoofde van de werkgever gaat de maatregel gepaard met een tegenprestatie: in de mate dat het belastingkrediet wordt toegekend, is de verhoging van de vergoeding niet aftrekbaar als beroepskost.

In hoofde van de werknemer is de verhoging van de vergoeding die tijdens de periode van mei tot juli 2026 wordt ontvangen en door het belastingkrediet wordt gedekt, vrijgesteld van belasting, ten belope van het bedrag dat door het belastingkrediet van de werkgever wordt gedekt. Het gedeelte dat het belastingkrediet overschrijdt, valt onder de “klassieke” vrijstelling van 500 EUR/jaar, indexeerbaar, die enkel van toepassing is indien de werknemer in zijn fiscale aangifte kiest voor de forfaitaire aftrek van zijn beroepskosten. Op het vlak van de sociale zekerheid is de vergoeding voor de kosten van woon-werkverkeer vrijgesteld van socialezekerheidsbijdragen tot 0,4571 EUR per kilometer, voor de maand april 2026, en tot 0,4841 EUR per kilometer voor de maand mei 2026.

Wat moet u onthouden?

Voor werkgevers die van deze maatregel gebruik willen maken, is de actie eenvoudig, maar moet zij snel worden ondernomen: de verhoging van de woon-werkvergoeding schriftelijk formaliseren, met betrekking tot de periode van 1 mei tot 31 juli 2026. Een interne communicatie volstaat; een cao of contractueel addendum is niet noodzakelijk. De werkgever zal vervolgens rekening moeten houden met de impact op de aftrekbaarheid van de uitgave in zijn hoofde.

Ook moet worden benadrukt dat dit belastingkrediet tijdelijk van aard is en dat er een risico bestaat dat werknemers, na afloop van de periode waarin het belastingkrediet van toepassing is, de nieuwe kilometervergoeding, of de verhoging ervan, als verworven zullen beschouwen, waardoor het voor de werkgever delicaat kan zijn om daaraan een einde te maken.

1.2 Sociale zekerheid

1.2.1 De sociale werkbonus

De sociale werkbonus bestaat uit een systeem van vermindering van de 13,07% socialezekerheidsbijdragen ten laste van de werknemer voor lage lonen. Deze bonus neemt geleidelijk af naarmate het loon stijgt.

De programmawet voert vanaf 1 januari 2028 een versterking van de bonus door, door het loonplafond voor de berekening van deze bonus te verhogen.

1.2.2 De doelgroepvermindering voor eerste aanwervingen

a) Eerste aanwervingen

De doelgroepvermindering voor eerste aanwervingen vormt een belangrijk steunmechanisme voor aanwervingen, doordat werkgevers bij de aanwerving van hun eerste werknemers kunnen genieten van een vermindering van de patronale RSZ-bijdragen.

Vóór de hervorming bood dit stelsel een bijzonder uitgesproken voordeel voor de eerste werknemer, met een vermindering die kon oplopen tot 3.100 EUR per kwartaal, en dit zonder beperking in de tijd. Voor de tweede en derde werknemer kon het voordeel, dat beperkt was in de tijd, worden toegepast gedurende 13 kwartalen, te spreiden over een periode van 20 kwartalen vanaf de indiensttreding, voor een totaalbedrag van respectievelijk 13.750 EUR en 11.250 EUR. Sinds 2024 was dit stelsel al beperkt tot de eerste drie werknemers.

Vanaf 1 juli 2026 wijzigt de programmawet dit stelsel. De vermindering die wordt toegekend voor de eerste aanwerving wordt aanzienlijk verlaagd, van 3.100 EUR naar 2.000 EUR per kwartaal. Deze verlaging geldt niet alleen voor nieuwe aanwervingen, maar is ook van toepassing op verminderingen die op die datum al lopen.

Tegelijkertijd voert de wetgever opnieuw een vermindering in voor een groter aantal werknemers, aangezien zij voortaan van toepassing is op de tweede tot en met de vijfde werknemer. Deze uitbreiding gaat evenwel gepaard met een uniform voordeel, vastgesteld op 1.000 EUR per kwartaal, van toepassing gedurende 12 kwartalen binnen een periode van 20 kwartalen vanaf de indiensttreding. Deze wijziging vertaalt zich in een totale besparing van 12.000 EUR per werknemer in hoofde van de werkgever.

Er is voorzien in een overgangsregeling voor verminderingen die vóór 1 juli 2026 al liepen voor de tweede en derde werknemers: deze mogen verder worden toegepast volgens de vroegere regels.

b) Collectieve arbeidsduurvermindering en vierdagenweek

Vóór de hervorming kon de werkgever aanspraak maken op een vermindering van de patronale RSZ-bijdragen van 400 EUR vanaf het kwartaal dat volgt op het kwartaal waarin de arbeidsduurvermindering of de vierdagenweek werd ingevoerd, en dit gedurende:

- 8 kwartalen wanneer de arbeidstijd wordt verminderd tot 37 uur per week of minder;
- 12 kwartalen wanneer de arbeidstijd wordt verminderd tot 36 uur per week of minder;
- 16 kwartalen wanneer de arbeidstijd wordt verminderd tot 35 uur per week of minder;
- 4 kwartalen wanneer de vierdagenweek wordt ingevoerd.

Dit stelsel wordt evenwel afgeschaft vanaf 1 juli 2026.

Een overgangsmaatregel laat werkgevers die op die datum al van deze vermindering genieten niettemin toe om deze verder toe te passen voor de resterende kwartalen. Deze mogelijkheid is echter beperkt tot bestaande situaties en strekt zich niet uit tot werknemers die van een andere werkgever worden overgenomen.

c) Doelgroepvermindering in de horecasector

De specifieke doelgroepvermindering voor de horecasector voor vijf vaste voltijdse werknemers wordt afgeschaft vanaf 1 juli 2026.

1.2.3 Plafonnering van de patronale sociale bijdragen

Sinds 1 juli 2025 zijn geen patronale socialezekerheidsbijdragen verschuldigd op het deel van het brutobasisloon van een werknemer dat meer bedraagt dan 85.000 EUR per kwartaal, met dien verstande dat dit plafond niet van toepassing is op variabele verloning. Dit kwartaalplafond is indexeerbaar.

De programmawet sluit bezoldigde sportbeoefenaars, voor wie werkgevers al een specifieke vermindering van socialezekerheidsbijdragen kunnen genieten, vanaf 1 juli 2026 voortaan uit van het voordeel van deze plafonnering.

1.2.4 Digitalisering van de sociale zekerheid

De regering wil de administratieve processen inzake sociale zekerheid digitaliseren en moderniseren.

Zo is onder meer voorzien dat de driemaandelijkse DmfA-aangiften vanaf 1 januari 2028 worden vervangen door een gemoderniseerd systeem van maandelijks aangifte.

2 Centenindex

Met de invoering van de centenindex wil de wetgever tijdelijk ingrijpen in het mechanisme van de automatische loonindexering. De doelstelling van dit systeem is tweeledig: enerzijds de impact van indexeringen op de loonkosten beperken, en anderzijds een deel van de gerealiseerde besparing opnieuw laten terugvloeien naar de overheid via een specifieke werkgeversbijdrage.

2.1 Geplafonneerde indexering

De programmawet maakt een onderscheid tussen twee categorieën werknemers.

Voor werknemers met een maandelijks brutoloon tot en met 4.000 EUR blijven de bestaande indexeringsmechanismen onverkort van toepassing. De indexering zoals voorzien in sectorale of ondernemingscao's of de individuele arbeidsovereenkomst blijft volledig behouden. Voor deze lonen geldt dus geen plafonnering.

Voor werknemers met een maandelijks brutoloon boven 4.000 EUR wordt daarentegen een aangepaste indexering ingevoerd. Dit mechanisme zou tweemaal worden toegepast: een eerste keer in 2026 vanaf 1 juni 2026 en een tweede keer in 2028.

Dit systeem houdt in dat de eerste 2% indexering wordt geplafonneerd op een referentieloon van 4.000 EUR (voltijds).

- **Voorbeeld:** een werknemer met een maandelijks brutoloon van 5.000 EUR is tewerkgesteld in een sector waar een indexering van 2% wordt toegepast. In het 'oude' systeem zou de indexering worden berekend op het volledige basisloon, wat leidt tot een verhoging van 100 EUR per maand. Onder het nieuwe systeem wordt deze 2% echter geplafonneerd op 4.000 EUR, wat leidt tot een maandelijks verhoging van 80 EUR. De loonkostenbesparing voor de werkgever bedraagt in dat geval 20 EUR per maand.

Wanneer de voorziene indexering meer dan 2% bedraagt, worden de eerste 2% enkel toegepast op het loon tot 4.000 EUR. Het deel van de indexering dat dit percentage overschrijft, wordt daarentegen opnieuw toegepast op het volledige loon.

- **Voorbeeld:** indien de (sectorale) indexering 2,2% bedraagt, blijven de eerste 2% geplafonneerd op 4.000 EUR ($4.000 \times 2\% = 80$ EUR), terwijl de aanvullende 0,2% wordt toegepast op het volledige loon van 5.000 EUR ($5.000 \times 0,2\% = 10$ EUR). De totale loonstijging bedraagt dan 90 EUR, in plaats van 110 EUR onder het 'oude' systeem.

2.2 Referentieloon

Voor de beoordeling van de drempel van 4.000 EUR wordt uitsluitend rekening gehouden met het contractuele bruto basisloon, uitgedrukt in een voltijds equivalent, en dit onafhankelijk van de effectief gepresteerde arbeidsduur.

Voor deeltijdse werknemers wordt het referentieloon van 4.000 EUR berekend op basis van een omrekening naar een voltijdse tewerkstelling. Het contractueel bruto basisloon wordt daarbij herrekend aan de hand van een tewerkstellingsbreuk om na te gaan of de drempel van 4.000 EUR wordt overschreden.

Voor werknemers van wie het basisloon wordt uitgedrukt als een uurloon, wordt het referentieloon vastgesteld door het uurloon te vermenigvuldigen met de voltijdse wekelijkse arbeidsduur die geldt voor de betrokken functie, en vervolgens dit resultaat te vermenigvuldigen met 13 en te delen door 3.

Voor werknemers van wie het basisloon wordt uitgedrukt als een dagloon, wordt het maandloon op basis van een vijfdagenweek berekend door het dagloon te vermenigvuldigen met 65 en dit resultaat te delen door 3.

Andere looncomponenten en voordelen zijn niet onderworpen aan de centenindex, zoals onder meer overloon, maaltijdcheques, bedrijfswagens, bonussen en andere extralegale voordelen.

2.3 Loonmatigingsbijdrage

De programmawet voorziet ook in een specifieke werkgeversbijdrage, de zogenaamde loonmatigingsbijdrage. De wetgever wilde hiermee vermijden dat werkgevers volledig zouden genieten van de loonkostenbesparing die voortvloeit uit de toepassing van de centenindex.

De loonmatigingsbijdrage bedraagt 50% van het bedrag dat de werkgever bespaart als gevolg van de geplafonneerde indexering. Zij is verschuldigd voor elke maand waarin de loonmatiging van toepassing is.

De inning van deze loonmatigingsbijdrage gebeurt via de RSZ, samen met de gewone socialezekerheidsbijdragen.

2.4 Toepassingsduur

De centenindex is niet onbeperkt van toepassing. Het mechanisme geldt voor alle opeenvolgende indexeringen vanaf 1 juni 2026, maar houdt op zodra het cumulatieve indexeringspercentage 2% bereikt of overschrijdt.

Vanaf dat moment worden de daaropvolgende indexeringen opnieuw volledig toegepast op het reële brutoloon, zonder plafonnering op 4.000 EUR.

- **Voorbeeld:** indien na de inwerkingtreding van de wet drie opeenvolgende indexeringen worden toegepast van respectievelijk 0,8%, 0,8% en 0,7%, dan valt de derde indexering gedeeltelijk onder het plafoneringssysteem (cumulatief: 2,3%). Meer bepaald worden de eerste 2% geplafonneerd op 4.000 EUR, terwijl de resterende 0,3% op het volledige loon wordt toegepast.

Vanaf 2028 vangt een nieuwe centenindexperiode aan onder dezelfde voorwaarden. Het mechanisme wordt opnieuw van toepassing vanaf het begin van dat jaar, tot het moment waarop opnieuw een cumulatief indexeringspercentage van 2% wordt bereikt of overschreden, te rekenen vanaf dat nieuwe startpunt.

De inning van de loonmatigingsbijdrage verloopt in 4 fasen:

- Fase 1 : Bijzondere loonmatigingsbijdrage (eerste periode)

Een bijzondere loonmatigingsbijdrage is verschuldigd vanaf 1 juni 2026. Deze bijdrage loopt tot de dag waarop het matigingseffect van de eerste centenindexperiode is bereikt, dit wil zeggen wanneer het cumulatieve indexeringspercentage 2% bereikt of overschrijdt.

- Fase 2 : Bijzondere loonmatigingsbijdrage (tweede periode)

Een bijzondere loonmatigingsbijdrage is verschuldigd vanaf 1 januari 2028. Deze bijdrage loopt tot de dag waarop het matigingseffect van de tweede centenindexperiode is bereikt.

- Fase 3 : Voorlopige geconsolideerde loonmatigingsbijdrage
 - Een voorlopige geconsolideerde loonmatigingsbijdrage is verschuldigd vanaf de eerste dag van het kwartaal na het kwartaal waarin het effect van de eerste centenindexperiode wordt bereikt.
- Fase 4 : Definitieve geconsolideerde loonmatigingsbijdrage
 - Een definitieve geconsolideerde loonmatigingsbijdrage is verschuldigd vanaf de eerste dag van het kwartaal na het kwartaal waarin het effect van de tweede centenindexperiode wordt bereikt.

2.5 Beperking van indexering van pensioenen, sociale uitkeringen

Tot slot voorziet de programmawet ook in een tijdelijke beperking van de indexering van pensioenen en sociale uitkeringen, zoals de werkloosheids-, moederschaps- en invaliditeitsuitkeringen. Deze beperking geldt ook voor bepaalde uitkeringen voor zelfstandigen, zoals het overbruggingsrecht en de moederschaps- en invaliditeitsuitkeringen.

Het mechanisme sluit in grote lijnen aan bij de centenindex voor lonen, maar met een lager referentieplafond, dat hier wordt vastgesteld op 2.000 EUR bruto.

Concreet wordt ook voor pensioenen en sociale uitkeringen gewerkt met een plafonnering van de eerste 2% indexering. Voor pensioenen en uitkeringen tot en met 2.000 EUR bruto blijft de indexering volledig van toepassing. Voor pensioenen en uitkeringen boven 2.000 EUR bruto wordt de eerste 2% begrensd tot 2.000 EUR, wat neerkomt op een maximale verhoging van 40 EUR.

Voor sociale uitkeringen die per dag worden toegekend, vertaalt dit maandplafond zich als volgt:

- bij een 26-dagenstelsel: maximaal 1,54 EUR per dag;
- bij uitbetaling volgens een vijfdagenstelsel: maximaal 1,85 EUR per dag.

Voor sociale uitkeringen voor zelfstandigen gelden dezelfde plafonds. De indexverhoging van de moederschapsuitkering mag dan weer niet meer bedragen dan 9,23 EUR per week.

Net zoals bij de lonen is ook deze beperking tijdelijk en zal zij tweemaal worden toegepast, met name in 2026 en 2028.

3 Pensioenen

De programmawet bevat ook een enig hoofdstuk met betrekking tot de vaststelling van de minimale pensioenbijdrage die verschuldigd is voor statutaire personeelsleden die na 31 mei 2026 worden benoemd. Werkgevers uit de private sector worden door dit hoofdstuk dus niet gevisieerd.

4 Bestrijding sociale fraude

Zoals aangekondigd in het regeerakkoord van januari 2025 voert de regering de strijd tegen sociale fraude, zwartwerk en sociale dumping maximaal op.

4.1 Checkinatwork

De aanwezigheidsregistratie die geldt bij tijdelijke of mobiele bouwplaatsen (Checkinatwork) wordt aangevuld met een verplichte registratie bij het verlaten van de werf (zoals reeds van toepassing is in de schoonmaaksector).

Indien gebruik wordt gemaakt van de onlineapplicatie van de sociale zekerheid moet elke persoon die zich op een tijdelijke of mobiele bouwplaats aanbiedt, zelf over een registratiemiddel beschikken.

De inwerkingtreding van deze bepalingen moet nog worden vastgelegd bij Koninklijk Besluit en zal uiterlijk op 1 januari 2027 plaatsvinden.

4.2 Verlies van RSZ bijdrageverminderingen

Een rechter kan beslissen om de werkgever een RSZ bijdragevermindering te ontnemen indien een werkgever opzettelijk een van de volgende inbreuken pleegt:

- een werknemer niet aangeeft in DIMONA (artikel 181 Sociaal Strafwetboek);
- een gelegenheidswerker niet aangeeft in DIMONA (artikel 181/1 Sociaal Strafwetboek);
- valsheid in geschrifte pleegt of valse stukken gebruikt met het oogmerk ofwel ten onrechte een sociaal voordeel te bekomen of te doen bekomen, te behouden of te doen behouden, ofwel geen of minder bijdragen te betalen of te doen betalen dan die welk hij of een ander verschuldigd is (artikel 232 Sociaal Strafwetboek);
- onjuiste of onvolledige verklaringen aflegt om geen of minder bijdragen te betalen (artikel 234 Sociaal Strafwetboek);
- oplichting¹ heeft gepleegd met het oogmerk ofwel ten onrechte een sociaal voordeel te bekomen of te doen bekomen, te behouden of te doen behouden, ofwel geen of minder bijdragen te betalen of te doen betalen dan die welk hij of een ander verschuldigd is (artikel 235 Sociaal Strafwetboek).

4.3 Bevoegdheden van sociaal inspecteurs als officier van gerechtelijke politie

De bevoegdheden van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings en van de arbeidsauditeur worden uitgebreid met inbreuken op andere nationale en Europese regelgeving inzake controle op wegvervoer, waarvoor de sociaal inspecteurs belast zijn met het toezicht op de naleving ervan.

¹ Gedefinieerd in dit artikel als "gebruik heeft gemaakt van valse namen, valse hoedanigheden of valse adressen, constructies van ondernemingen of enige andere frauduleuze handeling aangewend heeft om te doen geloven aan het bestaan van een valse persoon, een valse onderneming, een fictief ongeval of enige andere fictieve gebeurtenis of om op andere wijze misbruik te maken van het vertrouwen".

4.4 Nieuwe database sociale schulden

Wanneer de RSVZ vaststelt dat een aannemer of een onderaannemer sociale schulden heeft, wordt deze hiervan in kennis gebracht per aangetekende brief².

Bij gebrek aan vereffening of afbetalingsplan binnen de 15 kalenderdagen na deze kennisgeving, wordt de schuldenaar opgenomen in een publieke database.

5 Zelfstandigen

5.1 Registratieplicht voor werkende vennoten en helpers

Sinds 1 juli 2024 moeten ondernemingen en zelfstandigen die actief zijn in de bouw- en schoonmaaksector hun werkende vennoten en helpers registreren in de Kruispuntbank van Ondernemingen.

Het doel bestaat erin misbruik van statuten tegen te gaan, bijvoorbeeld wanneer personen als “vennoten” of “helpers” worden aangegeven terwijl zij eigenlijk werknemer zouden moeten zijn.

Tot nu toe kon het RSVZ, in geval van onjuiste of ontbrekende gegevens, na een termijn van 30 dagen een administratieve geldboete opleggen. Sommige ondernemingen bleven echter, ondanks de sanctie, in gebreke.

Deze programmawet gaat een stap verder: indien een onderneming zich na een geldboete nog steeds niet in regel stelt, kan het RSVZ voortaan rechtstreeks optreden en zelf de gegevens in de Kruispuntbank van Ondernemingen registreren, corrigeren of schrappen.

Deze maatregel treedt in werking vanaf de 10de dag na de bekendmaking van deze programmawet in het Belgisch Staatsblad, namelijk op 11 juni 2026.

5.2 Check-in inhoudingsplicht: controle van RSVZ-schulden

Wanneer een onderneming een beroep doet op een aannemer of onderaannemer, is zij soms verplicht een inhouding te verrichten op de facturen indien die dienstverrichter sociale of fiscale schulden heeft. Om te weten of deze verplichting van toepassing is, bestaat er al een online controletool voor fiscale schulden bij de FOD Financiën en RSZ-schulden.

De nieuwe wet integreert RSVZ-schulden in dit mechanisme. Concreet laat de website <https://www.checkinhoudingsplicht.be/> voortaan toe om na te gaan of een zelfstandige aannemer of onderaannemer schulden heeft bij het RSVZ, naast de fiscale en RSZ-schulden die al kunnen worden gecontroleerd. Deze raadpleging heeft voortaan officiële bewijskracht ten aanzien van het RSVZ: indien de website een schuld vermeldt, is de medecontractant wettelijk verplicht de inhouding te verrichten.

² of elk ander middel dat de datum en de verzekerde aflevering van de zending waarborgt.

Ten slotte kan het RSVZ, wanneer een zelfstandige of een vennootschap onvindbaar is en er geen bekend adres in België is, zijn kennisgevingen van geldboeten voortaan richten aan de hoofdelijk aansprakelijke, een nieuwigheid die tot nu toe niet bestond.

Deze maatregel treedt in werking vanaf de 10de dag na de bekendmaking van deze programmawet in het Belgisch Staatsblad, namelijk op 11 juni 2026.

5.3 Schuldvergelijking met betrekking tot fiscale en socialezekerheidsschulden

Indien een onderneming of particulier vorderingen heeft op de Staat, kan de Staat deze terugbetaling inhouden om een onbetaalde fiscale of sociale schuld te dekken, soms zelfs wanneer die schuld wordt betwist. Dit compensatiemechanisme gebeurt zonder formaliteiten, automatisch of ten bewarende titel.

Dit bestaande stelsel dekt al de schulden die worden beheerd door de FOD Financiën, namelijk fiscale schulden, en door de RSZ, namelijk socialezekerheidsbijdragen van werknemers.

De programmawet breidt dit stelsel uit tot RSVZ-schulden en -vorderingen. Dit betekent dat het schuldvergelijkingsmechanisme voortaan ruimer betrekking heeft op alle zelfstandigen, ongeacht of het gaat om zelfstandigen als natuurlijke persoon, meewerkende echtgenoten of bedrijfsleiders die onderworpen zijn aan het sociaal statuut der zelfstandigen.

Deze maatregel treedt in werking vanaf de 10de dag na de bekendmaking van deze programmawet in het Belgisch Staatsblad, namelijk op 11 juni 2026.

Brussel

Vorstlaan 25
1170 Brussel
T 02 761 46 00

Luik

Parc d'affaires Zénobe Gramme
Square des Conduites d'Eau 7
Bat. H - 2nd floor
4020 Luik
T 04 229 80 11

Antwerpen

City Link
Posthofbrug 12
2600 Antwerpen
T 03 285 97 80

Gent

Ferdinand Lousbergkaai 103
bus 4-5
9000 Gent
T 09 261 50 00

Kortrijk

Ring Bedrijvenpark
Brugsesteenweg 255
8500 Kortrijk
T 056 26 08 60

Hasselt

Corda Campus
Kempische Steenweg 309/0.04
3500 Hasselt
T 011 24 79 10

Partners with you.

Onze newsletters zijn bestemd om u regelmatig algemene informatie mee te delen met betrekking tot onderwerpen uit de actualiteit en bepaalde ontwikkelingen van wetgeving of rechtspraak. Vanzelfsprekend waken wij over de betrouwbaarheid van deze informatie. Onze newsletters bevatten echter geen enkele juridische analyse en kunnen ons in geen geval verantwoordelijk stellen. Aarzelt u niet om contact op te nemen met onze advocaten voor elke bijkomende vraag. Claeys & Engels BV | Vorstlaan 25, 1170 Brussel, België | RPR Brussel 0473.547.070